

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інженерної механіки

Кафедра основ проектування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету інженерної механіки

В.П.Олександренко 2020 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Історія мистецтв, архітектури та містобудування**

Освітньо-професійна програма **Архітектура та містобудування**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Негай Георгій Андрійович
Профайл викладача	http://kopa.khnu.km.ua/2020/11/19/negaj-georgij-andrijovych/
Е-mail викладача(ів)	ng31@ukr.net
Контактний телефон	заповнюється за домовленістю
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=5740
Навчальний рік	2020-2021
Консультації	Консультації Очні: п'ятниця, 3, 4 пара, 3-416; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	1	2	3	36	36				54			+	
Д	2	3	2	34	34				26				
Д	2	4	4	36	36				84				+
Д	3	5	2	34	34				26				
Д	3	6	2	36	36				24			+	
Д	4	7	2	34	34				26				+
Разом ДФН			15	210	210				240			2	2

Анотація дисципліни

Дисципліна "Історія мистецтва, архітектури та містобудування" займає провідне місце у підготовці бакалаврів зі спеціальності «Архітектура та містобудування». Вивчення даної дисципліни є запорукою розуміння закономірностей розвитку культури людства: від формоутворення до причинно-наслідкових зв'язків між суспільством та природою, між соціумом та людиною, епохами та її проявами в окремих культурах.

Історія мистецтва, архітектури та містобудування дає можливість відчутти їх соціальну роль, як чинника матеріальної і духовної організації життєдіяльності суспільства. Засвоєння курсу сприяє розширенню світосприйняття студентів, демонструючи розмаїття форм і методів проектування, а також уявлення про раціональність, конструктивну доцільність та естетичну виразність формування архітектурного середовища.

Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування».

Пререквізити вихідна, супутні дисципліни "Рисунок, живопис"; "Типологія будівель і споруд"; "Будівельні конструкції",

Кореквізити: «Архітектура проектування поселень та великих будівель та комплексів» (курсний проект), «Основи реконструкції», проектна практика, кваліфікаційна робота.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Набуття студентами знань з історії світового та вітчизняного образотворчого мистецтва, архітектури та містобудування впродовж всієї історії цивілізації, опанування методиками їх аналізу.

Завдання дисципліни. Теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців з питань:

- документальної та візуальної інформації щодо найвизначніших пам'яток архітектури, мистецтва та містобудування впродовж всієї історії цивілізації;
- використання аналітичного матеріалу щодо містобудування в різних соціально-історичних умовах;
- застосування методики архітектурно-художнього та історико-типологічного аналізу пам'яток архітектури та мистецтва;
- формування творчого мислення знань композиційних прийомів, які змінюються у часі та тісно поєднані з функцією і розвитком конструкцій;
- взаємозв'язку інженерного підходу та історії архітектури з необхідністю комплексного освоєння історико-архітектурного матеріалу в його конкретній соціально-історичній обумовленості;

Очікуванні результати навчання.

Студент повинен **уміти:** використовувати отримані знання з історії світового та вітчизняного містобудування; надавати перевагу найважливішим досягненням людства у сфері урбаністики та формування архітектурних комплексів, та особливостям розвитку містобудівних комплексів з конкретних епох та історичних періодів **знати** особливості розвитку містобудівних комплексів з конкретних епох та історичних періодів, **володіти:** поняттями про основні етапи розвитку архітектури та образотворчого мистецтва народів світу відповідно до зміни суспільно-економічних формацій; знаннями про вплив архітектури як засобу матеріальної і духовної організації життя суспільства; професійною термінологією.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	№ теми	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студента		
				зміст	год.	література
1	2	3	4	5	6	7
Другий семестр						

1	1	Суть архітектури, як суспільного явища та особливого виду мистецтв. Значення історії мистецтв, архітектури та містобудування у практичній діяльності архітектора. Образотворче мистецтво первісного ладу. Виникнення та розвитку архітектури в період палеоліту. Архітектура у добу неоліту та бронзи. Первісні поселення. Зародження та розвиток містобудування.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	3	[1], с.3-6, 7-20
2	2	Архітектура Єгипту в до династичний період та в добу Раннього і Давнього царств. Зародження та розвиток скульптури. Розвиток традицій будівництва пірамід та храмова архітектура. Мистецтво та архітектура Давнього Єгипту в період Середнього та Нового царства. Трансформація архітектурно-планувальної організації Єгипетського храму. Скульптура, настінний розпис. Фаюмський живопис.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	3	[1], с. 27-56
3	3	Архітектура та мистецтво Шумеро-аккадської цивілізації, Ассирії та Нового Вавилону. Видатні архітектурні споруди та міста Передньої Азії.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	3	[1], с. 47-61
4	4	Глиняна та кам'яна художня пластика. Настінні розписи. Архітектурно-містобудівний ансамбль Персеполя. Особливості архітектури та мистецтва Перської держави.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	3	[1], с. 47-61
5	5	Видатні міста Егейської цивілізації, особливості архітектури та планування міст, скульптура, настінні розписи, декоративна кераміка.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	3	[1], с. 79-86
6	6	Зародження та розвиток архітектурного ордеру, художня пластика, живопис та ужиткове мистецтво	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[1], с. 87-92, 103-105
7	7	Соціально-політичні передумови розвитку архітектури та мистецтва в Афінах у V ст. до н. е.. Архітектурно-художній ансамбль Афінського акрополя. Творчість архітекторів Іктіна, Каллікрата, Мнесікла, скульптура Фідія. Архітектура акрополів, агор, театрів та інших складових давньогрецьких міст. Генеральні плани міст. Творчість Гіпподама. Роль творів художньої пластики, живопису та ужиткового мистецтва у формуванні міського	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	3	[1], с. 105-120

		середовища. Творчість скульпторів Мирона, Поліклета, художника Полігната.				
8	8	Нові та реконструйовані міста. Регулярне планування міст. Генеральні плани Мілета, Прієни, Олександрії. Видатні архітектурні споруди. Генезис храмових споруд. Особливості художньої пластики в період еллінізму. Творчість Александра, Леохара. Синтез мистецтв в інтер'єрах храмових житлових споруд.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	3	[1], с. 120-125
9	9	Особливості архітектури етрусських храмів. Формування римських архітектурних ордерів. Розробка нових будівельних технологій та конструкцій, їх вплив на розвиток Давньоримських міст. Римський ордер. Формування архітектурного ансамблю форуму Романум.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	3	[1], с. 131-136
10	10	Генеральні плани давньоримських військових таборів та міст. Формування комплексу Римських форумів. Морфологічні елементи забудови давньоримських міст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 141-176
11	11	Інфраструктура: акведуки і віадуки, шляхи сполучень та каналізація. Архітектура римських базилік, терм, цирків, іподромів, храмів, житлових будинків. Скульптура та живопис.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 141-176
12	12	Особливості архітектури та містобудування в період пізньої Римської імперії. Видатні провінційні міста – Баальбек, Тір, Пальміра. Особливості художньої пластики та живопису Римської імперії.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 176-178
13	13	Архітектура та мистецтво Візантії IV – VI ст. Собор святої Софії в Константинополі. Планування та забудова Константинополя. Равенна. Особливості образотворчого мистецтва. Архітектура та мистецтво Візантії VII – XV ст. Видатні міста Візантійської імперії. Образотворче мистецтво.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 179-201 [41], с. 26-32
14	14	Романська архітектура. Особливості романського храмового зодчества. Образотворче мистецтво романського періоду. Містобудування раннього середньовіччя в Європі. Фортечна та замкова архітектура.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 207-214 [41], с.49-69
15	15	Особливості храмової архітектури. Містобудування. Кам'яна художня пластика.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням	2	[1], с.202-234

				пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		
16	16	Видатні готичні собори Франції. Особливості французької готичної архітектури. Особливості північної готики. Видатні цивільні та храмові споруди Німеччини та Австрії. Будівництво Кельнського собору.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготовка реферату за самостійно обраною темою.	7	[1], с. 235-241, 247-256, 262-271 [41], с. 89-140
17	17	Художні особливості храмової та цивільної готичної архітектури Англії. Особливості містобудування та образотворчого мистецтва. Архітектура містобудування та мистецтво готики в Італії. Специфіка готичної архітектури Італії. Особливості містобудування.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготовка до написання контрольної роботи.	5	[1], с. 241-247, 257-262 [41], с. 140-180
18	18	Заклучна лекція. Історичне значення досягнень первісного суспільства, ранніх цивілізацій та античного світу. Аудиторна контрольна робота.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	
Всього	36				54	
Третій семестр						
1	1	Видатні міста середньовічної Західної Європи. Їх планувальна структура, елементи забудови, художнє оформлення. Середньовічні міста та замки Західної Європи. Характерні містобудівні ситуації. Особливості архітектури.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 208-234, 235-238 [41], с. 203-240 [40], с. 180-203
2	2	Архітектура та мистецтво Ісламу. Видатні архітектурні споруди. Традиції храмового зодчества. Містобудівні особливості.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[40], 6 розділ
3	3	Архітектура та мистецтво Середньої Азії та Азербайджану. Видатні середньоазійські міста. Декоративне мистецтво.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[40], 7 розділ
4	4	Містобудування феодальної Індії та країн Індокитаю. Видатні храмові комплекси. Художня пластика.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі	1	[40], 4 розділ

				лекції).		
5	5	Особливості архітектурних конструкцій та ордерної системи в архітектурі Китаю. Містобудування, ландшафтна архітектура. Палацові та храмові комплекси. Дерев'яні храми та пагоди Японії. Заключна лекція. Підсумовування вивченого матеріалу. Аналіз та систематизація найбільш видатних досягнень в архітектурі, містобудуванні та образотворчому мистецтві.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[40], 5 розділ
6	6	Передумови виникнення культури Ренесансу. Архітектура Флоренції XIII – XIV ст. Визначні містобудівні ансамблі. Творчість Арнольфо ді Камбіо. Особливості мистецтва Проторенесансу: живопис, скульптура. Творчість Джотто.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 241-243
7	7	Творчість Філіппо Брунеллескі. Містобудівні ансамблі Раннього Відродження. Собор Санта Марія-дель Фьоре.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[1], с. 274-277, 278-285 [43], с. 6-14
8	8	Суспільно-історичні умови формування архітектури Раннього Відродження. Звернення до античних зразків в архітектурному формоутворенні. Леон-Баттіста Альберті – видатний гуманіст. Теоретичні трактати Альберті. Характерні риси архітектури майстра.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[1], с. 272-274, 285-286 [43], с. 16-34, 35-36
9	9	Мистецтво Раннього Відродження: живопис, скульптура – загальна характеристика. Творчість Донателло. Мазаччо – засновник ренесансного живопису. Розвиток ренесансних традицій у творчості Андреа дель Верроккіо. П'єро делла Франческа. Джованні Белліні. Своєрідність творчої манери Сандро Боттічеллі.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[43], с. 38-43, 44-49, 51-52
10	10	Архітектура Високого Відродження. Розвиток нових композиційних прийомів у будівництві культових споруд. Творчість Донато Броманте. Архітектурні ідеї Леонардо да Вінчі. Рафаель – архітектор.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[1], с. 286-291 [43], с. 53-61
11	11	Новітні тенденції у мистецтві Високого Відродження: вдосконалення техніки живопису, подальший розвиток композиції, новий образ героя. Творчість Леонардо да Вінчі.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[43], с. 64-71
12	12	Творчість Рафаеля Санті. Мікеланджело – скульптор та живописець. Роботи періоду Високого Відродження. Фреска «Страшний суд».	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із	1	[43], с. 71-90

				зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		
13	13	Особливості архітектури та містобудування Пізнього Відродження (загальна характеристика). Творчість Мікеланджело (архітектора). Містобудівні ансамблі. Собор святого Петра і Римі. Архітектура та містобудування Венеції. Творчість Джакомо Віньоли та Андреа Палладіо.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[1], с. 291-297 [43], с. - 91-110
14	14	Мистецтво Пізнього Відродження (загальна характеристика). Венеціанська школа живопису: Джорджоне Барбареллі да Кастельфранко, Тиціан Вечелліо, Паоло Веронезе, Якопо Тинторетто.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[43], с. 111-122
15	15	Містобудування та архітектура Франції та Іспанії. Регіональні особливості. Мистецтво Франції та Іспанії. Творчість Ель Греко.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготувати реферат за самостійно обраною темою.	6	[43], с. 123-128, 128-134
16	16	Містобудування та архітектура Нідерландів, Німеччини, Англії. Регіональні особливості. Мистецтво Нідерландів. Творчість Ван Ейка, Босха, Брейгеля. Мистецтво Німеччини та Англії. Творчість Дюрера, Кранаха, Гольбейна.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготовка до написання контрольної роботи	3	[43], с.135-163
17	17	Історичне значення досягнень епохи Відродження у подальшому розвитку архітектури та мистецтва. Аудиторна контрольна робота.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	
Всього	34				26	
Четвертий семестр						
1	1	Поселення східних слов'ян. Дерев'яна архітектура. Фортесні споруди. Мистецтво східних слов'ян.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	6	[1], с. 667-675
2	2	Мистецтво, архітектура та містобудування Київської Русі на Київських та Чернігівських землях. Мистецтво, архітектура та містобудування Київської Русі на землях Новгород та Пскова.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі	6	[1], с. 673-687, 689-690, 710 [44], с. 5-8

				лекції).		
3	3	Мистецтво, архітектура та містобудування Києва та Чернігова. Характеристика стильових особливостей	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[1], с. 674, 676-687 [44], с. 8-11
4	4	Мистецтво, архітектура та містобудування Володимиро-Суздальського князівства. Регіональні особливості.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 11-14
5	5	Мистецтво, архітектура та містобудування Новгород. Характеристика стильових особливостей	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 14-17
6	6	Мистецтво, архітектура та містобудування Пскова. Регіональні особливості.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 17-19
7	7	Мистецтво, архітектура та містобудування Московського князівства. Характеристика стильових особливостей.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	6	[44], с. 19-23
8	8	Фортечне будівництво. Подальший розвиток міст. Реконструкція Московського Кремля. Монастирські та світські споруди з каменю.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 23-33
9	9	Становлення централізованої Руської держави. Зростання культового будівництва. Поширення посадських церков.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 36-39
10	10	Формування нового типу храму. Шатрові храми, їх конструктивні та художні особливості.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	6	[44], с. 36-39

11	11	Загальна характеристика мистецтва періоду побудови централізованої Руської держави. Іконописні школи. Творчість Феодана Грека, Андрія Рубльова та Діонісія.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	6	[44], с. 44-50
12	12	Еволюція міста та розповсюдження кам'яних світських споруд. Архітектура цивільних будівель. Розвиток приватного та цивільного будівництва наприкінці XVII ст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 33-35, 42-44
13	13	Архітектура культових будівель. Сильові особливості культової архітектури кінця XVII ст.. Розмаїття культових будівель та їх регіональні особливості.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 39-42
14	14	Загальна характеристика мистецтва централізованої Руської держави. Парсуна. (частина 1).	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 44-50
15	15	Загальна характеристика мистецтва централізованої Руської держави. Парсуна. (частина 2).	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[44], с. 44-50
16	16	Мистецтво, архітектура та містобудування України XIV – XV ст. Мистецтво, архітектура та містобудування України XVII – XVIII ст. Характеристика стильових особливостей	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготувати реферат за самостійно обраною темою.	6	[1], с. 689-707, 717-741
17	17	Дерев'яна монументальна архітектура України (культова архітектура) XIV – XVIII ст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготовка до написання контрольної роботи	6	[1], с. 710-717
18	18	Народна архітектура України: житлові будівлі, господарські будівлі, декоративна пластика. Аудиторна контрольна робота.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням	2	[1], с. 707-710

				пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		
Всього	36				84	
П'ятий семестр						
1	1	Головні засоби містобудування бароко. Майдани Риму. Провідні майстри архітектури італійського бароко. Творчість Берніні і Борроміні.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 298-311, [25], с. 6-25
2	2	Головні містобудівні засоби й прийоми епохи класицизму. Провідні майстри містобудування Франції. Провідні майстри французького класицизму. Творчість Ленотра та Мансара.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 340-341, 345-356 [25], с. 25-44
3	3	Особливості організації містобудівної реконструкції. Реконструкція Відня. Провідні майстри архітектури віденського бароко. Творчість Фішера фон Ерлаха.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 327-329 [25], с. 45-50
4	4	Особливості німецького бароко у містобудуванні. Творчість провідних майстрів архітектури й містобудування. Особливості образотворчої естетики німецького бароко. Творчість провідних майстрів – художників німецького бароко.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 321-327 [25], с. 50-56
5	5	Особливості школи голландського живопису. Творчість Рембранта ван Рейна.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[25], с. 57-71
6	6	Фламандська школа живопису XVII ст.. Особливості художнього розвитку і провідні майстри. Творчість Якоба Йордане та Ван Дейка.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[25], с. 81-85
7	7	Делфтська школа живопису. Творчість Вермера та Адріана ван Остаде. Творчість Яна Стена та Пітера де Гоха (Хоха).	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		[25], с. 71-74
8	8	Особливості розвитку художньої культури. Творчість провідних майстрів.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із	2	[25], с. 85-96

				зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		
9	9	Особливості розвитку декоративного мистецтва у Франції. Декоративне мистецтво Італії.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[25], с. 97-119
10	10	Особливості застосування прийомів класицизму у містобудуванні. Творчість провідного майстра містобудівника Габріеля.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[69], с. 63-69
11	11	Особливості архітектурної естетики французького класицизму. Творчість провідних майстрів. Особливості художньо-композиційних прийомів Жак Жермена Суфло та Ж. Гондуена.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[69], с. 82-97
12	12	Творчість Клод-Нікола Леду. Творчість Етьєна-Луї Буле.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[69], с. 97-110
13	13	Особливості образотворчого розвитку епохи. Творчість Антуана Ватто, Франсуа Буше, Жана-Оноре Фрагонара.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[69], с. 100-101, 101-102
14	14	Особливості містобудівної реконструкції. Творчість Крістофера Рена та найвпливовіших зодчих.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[1], с. 340-344 [24], с. 57-61, 73
15	15	Особливості естетики образотворчого мистецтва. Творчість провідних майстрів Томаса Гейнсборо, Джозуа Рейнольдса, Вільяма Хогарта.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготувати реферат за самостійно обраною темою.	1	[24], с. 7-55, 65, 73-94
16	16	Особливості архітектурно-мистецького розвитку. Творчість Філіппо Ювара, Луїджі Ванвітеллі та інших.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання	2	[24], с. 95-108- [69], с.

		Найвизначніші римські споруди. Розвиток венеціанської школи живопису Творчість Джованні Баттіста Тьєполо. Пейзажний живопис Франческо Гварді.		графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготовка до написання контрольної роботи.		15-20
17	17	Особливості розвитку містобудування й художньої культури. Творчість провідних майстрів. Творчість Карла ФРідріха Шинкеля. Мистецька діяльність Йогана Вінкельмана. Творчість А Менгеса. Аудиторна контрольна робота.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[24], с. 109-125
Всього	34				26	
Шостий семестр						
1	1	Особливості містобудівного розвитку. Етапи створення нової столиці. Творчість Доменіко Трезині.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[24], с. 126-132
2	2	Особливості містобудівного розвитку. Творчість провідних майстрів.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		[24], с. 132-137
3	3	Архітектура на Сході України. Архітектура на Заході України.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		[24], с. 137-145
4	4	Творчість Казакова та Баженова. Творчість Стасова.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[24], с. 145-152
5	5	Творчість Рокотова, Боровиковського, Левицького. Творчість видатного скульптора Ф. Шубіна. Синтез мистецтва російського класицизму.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[24], с. 152-176
6	6	Загальна характеристика російського містобудування початку XIX ст.. Завершення формування ансамблів класицизму в Петербурзі. Творчість архітекторів Карла Россі, А. Д. Захарова, Тома де Томона та інш.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[71], с. 45-72, 87-100

7	7	Відновлення та Реконструкція Москви першої чверті XIX ст. Реалізація генеральних планів Одеси, Полтави та інш. міст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 356-357, 362-374; [67], с. 13-18
8	8	Зростання міст у Росії та Україні у другій половині XIX ст. та пов'язані з ним архітектурно-будівні проблеми. Типологія міст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 378-380, 383 [71], с. 8-12, 100-102 [72], с. 33-37 [73], с. 7-8
9	9	Головні конструкційно-технологічні особливості періоду розпаду класицизму	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[24], .
10	10	«Руський стиль» 1830 – 1850 р.р. Творчість Константина Тона. Реконструкція московського Кремля першої половини XIX ст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[24]
11	11	Історичний музей: московський архітектурний конкурс 1875 – 1883 р.р. Творчість Володимира Шервуда, Дмитра Чичагова та інших. Особливості розвитку української архітектури другої половини XIX ст..	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[24].
12	12	Москва у другій половині XIX – початку XX ст.. Реконструкція історичного ядра у «Китай-городі». Розвиток нових функціональних типів громадських будинків.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		[24].
13	13	Архітектурне життя наприкінці XIX – початку XX ст.. Пожвавлення діяльності творчих художніх об'єднань. Творчість майстрів «Світ мистецтва», як провідного об'єднання «Срібного віку» російської художньої культури.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[73], с. 24-25
14	14	Творчість С. В. Малютина, В. М. та А. М. Васнецових. Творчість В. А. Покровського та інших.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[24].
15	15	Творча діяльність Ф. М. Шехтеля.	-	Опрацювання		[73], с.

		Творчість О. В. Щусєва.		теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		25-31, 152
16	16	Неокласична творчість І. О. Фоміна.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготувати реферат за самостійно обраною темою.	1	[73], с. 141-145
17	17	Творчість архітекторів Весніних, Перетятковича, Лідваля та інш..	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготовка до написання контрольної роботи.	1	[73], с. 141-145
18	18	Український архітектурний модерн і національний романтизм (новий «український стиль»). Творчість В. Г. Кричевського та інш. Аудиторна контрольна робота.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[1], с. 741-756 [73], с. 32-44
Всього	36				24	
Сьомий семестр						
1	1	Індустріалізація, як каталізатор розвитку містобудування в Західній Європі та Америці. Розвиток міст до промислової революції.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[1], с. 371-373; [1], с. 7, 8
2	2	Розвиток міст промислового періоду. Проблема містобудування. Тенденції розвитку мистецтва цього періоду. Стил напрямки, проблеми.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[1], с. 373-374, 418-424; [68], с. 17-18; [68], с. 33-35
3	3	Розвиток науки та індустріалізація, як каталізатори нових ідей, технологій та нової архітектури.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[1], с. 375, 376; 377-83
4	4	Каркасні споруди. Всесвітні виставки. Нові типи споруд.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із	1	[1], с. 374-377

				зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		
5	5	Реконструкція Парижі.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[68], с. 14-16
6	6	Реконструкція Лондона, Вени. Теоретичні концепції XIX ст. розвитку міст. Теоретичні роботи з містобудування.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[68], с. 45-53
7	7	Планувальна система Чикаго і Філадельфії.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[68], с. 108-113
8	8	Планувальна система Вашингтона та Нью-Йорка.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[68], с. 107-108
9	9	Внесок «піонерів» сучасної архітектури у радикальне перетворення архітектурної сфери на межі XIX – XX ст.. Сутність революційних змін в архітектурних теоретичних уявленнях. Підсумки теоретичної і практичної творчості А. Лабруста.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[67], с. 69, 70
10	10	Розвиток уяви про структури архітектурної і художньої форми у творчості О. Перре, О. Вагнера, У. Моріса, Г. Земпера.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[68], с. 62-70
11	11	Створення передумов формування нових сфер художньої діяльності.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	1	[67], с. 3, 4
12	12	Створення передумов нового творчого різноманіття. Різновиди архітектурного раціоналізму: національно-романтичні тенденції.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням	2	[67], с. 71-73

				пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).		
13	13	Виникнення стилю «Модерн», його філософські та соціальні корені. Архітектура стилю «Модерн». Мистецтво стилю «Модерн». Пошуки нових форм та вираження у мистецтві кінця XIX ст. – початку XX ст. Імпресіонізм, футуризм, кубізм, сюрреалізм.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	4	[1], с. 396-409; [68], с. 19-23; 102-106
14	14	Функціоналізм та конструктивізм. Харківський конструктивізм.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[68], с. 8-13; 146, 147
15	15	Френк Ллойд Райт і розвиток американської архітектури. Міс Ван де Рое. Вальтер Гропіус і школа «Баухаус».	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготувати реферат за самостійно обраною темою.	2	[68], с. 114-128
16	16	Спроби містобудівної реконструкції. Ідея міста-саду.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції). Підготовка до написання контрольної роботи.	2	[68], с. 16, 17
17	17	Завершення перехідного періоду в розвитку архітектури й містобудування. Аудиторна контрольна робота.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва (по темі лекції).	2	[67], с. 73-75
Всього	34				26	
Разом	210				240	

Примітка: *Лекції проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, індивідуальні завдання виконувати відповідно до графіка. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими загальними критеріями:

Поточний контроль здійснюється під час лекційних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- виконання рисунків за темами лекцій;
- виконання аудиторних контрольних робіт.
- оформлення реферату (презентації) по самостійно обраній темі.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться в письмовій формі з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрах за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Аудиторна, самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль	Додаткові бали за підсумками попереднього семестру
<i>Другий семестр</i>				
Одна контрольна робота.	Альбом графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва.	Реферат (презентація) по самостійно обраній темі.	Залік за рейтингом	
0,2	0,6	0,2	0	0
<i>Третій семестр</i>				
Одна контрольна робота.	Альбом графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва.	Реферат (презентація) по самостійно обраній темі.	0	0
0,2	0,6	0,2	0	0
<i>Четвертий семестр</i>				
Одна контрольна робота.	Альбом графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва.	Реферат (презентація) по самостійно обраній темі.	Іспит	
0,1	0,2	0,1	0,4	0,2
<i>П'ятий семестр</i>				
Одна контрольна робота.	Альбом графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва.	Реферат (презентація) по самостійно обраній темі.	0	0
0,2	0,6	0,2	0	0
<i>Шостий семестр</i>				
Одна контрольна робота.	Альбом графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва.	Реферат (презентація) по самостійно обраній темі.	Залік за рейтингом	
0,15	0,5	0,15	0	0,2
<i>Сьомий семестр</i>				
Одна контрольна робота.	Альбом графічних робіт із зображенням пам'яток архітектури та мистецтва.	Реферат (презентація) по самостійно обраній темі.	Іспит	

0,1	0,4	0,1	0,4	0
-----	-----	-----	-----	---

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

Другий семестр

1. Суть архітектури, як суспільного явища та особливого виду мистецтв. Значення історії мистецтв, архітектури та містобудування у практичній діяльності архітектора. Образотворче мистецтво первісного ладу.
2. Виникнення та розвиток архітектури в період палеоліту. Архітектура у добу неоліту та бронзи. Первісні поселення. Зародження та розвиток містобудування.
3. Архітектура Єгипту в до династичний період та в добу Раннього і Давнього царств. Зародження та розвиток скульптури. Розвиток традицій будівництва пірамід та храмова архітектура. Мистецтво та архітектура Давнього Єгипту в період Середнього та Нового царства.
4. Трансформація архітектурно-планувальної організації Єгипетського храму. Скульптура, настінний розпис. Фаюмський живопис.
5. Архітектура та мистецтво Шумеро-аккадської цивілізації, Ассирії та Нового Вавілоу..
6. Видатні архітектурні споруди та міста Передньої Азії. Глиняна та кам'яна художня пластика. Настінні розписи.
7. Архітектурно-містобудівний ансамбль Персеполя. Особливості архітектури та мистецтва Перської держави
8. Видатні міста Егейської цивілізації, особливості архітектури та планування міст, скульптура, настінні розписи, декоративна кераміка.
9. Зародження та розвиток архітектурного ордеру, художня пластика, живопис та ужиткове мистецтво.
10. Соціально-політичні передумови розквіту архітектури та мистецтва в Афінах у V ст.. до н. е.. Архітектурно-художній ансамбль Афіського акрополя. Творчість архітекторів Іктіна, Каллікрат, Мнесікла, скульптура Фідія..
11. Архітектура акрополів, агор, театрів та інших складових давньогрецьких міст. Генеральні плани міст. Творчість Гіпподама.
12. Роль творів художньої пластики, живопису та ужиткового мистецтва у формуванні міського середовища. Творчість скульпторів Мирона, Поліклета, художника Полігната
13. Нові та реконструйовані міста. Регулярне планування міст. Генеральні плани Мілета, Прієни, Олександрії. Видатні архітектурні споруди. Генезис храмових споруд.
14. Особливості художньої пластики в період еллінізму. Творчість Александра, Леохара. Синтез мистецтв в інтер'єрах храмових житлових споруд.
15. Особливості архітектури етрусських храмів. Формування римських архітектурних ордерів. Розробка нових будівельних технологій та конструкцій, їх вплив на розвиток Давньоримських міст. Римський ордер.
16. Формування архітектурного ансамблю форуму Романум.
17. Генеральні плани давньоримських військових таборів та міст. Формування комплексу Римських форумів. Морфологічні елементи забудови давньоримських міст.

18. Інфраструктура: акведуки і віадуки, шляхи сполучень та каналізація. Архітектура римських базилік, терм, цирків, іподромів, храмів, житлових будинків. Скульптура та живопис.
19. Особливості архітектури та містобудування в період пізньої Римської імперії.
20. Видатні провінційні міста – Баальбек, Тір, Пальміра. Особливості художньої пластики та живопису Римської імперії.
21. Архітектура та мистецтво Візантії IV – VI ст. Собор святої Софії в Константинополі. Планування та забудова Константинополя. Равенна.
22. Особливості образотворчого мистецтва. Архітектура та мистецтво Візантії VII – XV ст. Видатні міста Візантійської імперії. Образотворче мистецтво.
23. Романська архітектура. Особливості романського храмового зодчества. Образотворче мистецтво романського періоду.
24. Містобудування раннього середньовіччя в Європі. Фортечна та замкова архітектура.
25. Особливості храмової архітектури. Містобудування. Кам'яна художня пластика.
26. Видатні готичні собори Франції. Особливості французької готичної архітектури. Особливості північної готики.
27. Видатні цивільні та храмові споруди Німеччини та Австрії. Будівництво Кельнського собору.
28. Художні особливості храмової та цивільної готичної архітектури Англії. Особливості містобудування та образотворчого мистецтва.
29. Архітектура містобудування та мистецтво готики в Італії. Специфіка готичної архітектури Італії. Особливості містобудування.
30. Історичне значення досягнень первісного суспільства, ранніх цивілізацій та античного світу.

Третій семестр

1. Видатні міста середньовічної Західної Європи. Їх планувальна структура, елементи забудови, художнє оформлення.
2. Середньовічні міста та замки Західної Європи. Характерні містобудівні ситуації. Особливості архітектури.
3. Архітектура та мистецтво Ісламу. Видатні архітектурні споруди.
4. Традиції храмового зодчества. Містобудівні особливості.
5. Архітектура та мистецтво Середньої Азії та Азербайджану.
6. Видатні середньоазійські міста. Декоративне мистецтво.
7. Містобудування феодальної Індії та країн Індокитаю. Видатні храмові комплекси. Художня пластика.
8. Особливості архітектурних конструкцій та ордерної системи в архітектурі Китаю. Містобудування, ландшафтна архітектура.
9. Палацові та храмові комплекси. Дерев'яні храми та пагоди Японії. Заклучна лекція.
10. Аналіз та систематизація найбільш видатних досягнень в архітектурі, містобудуванні та образотворчому мистецтві.
11. Передумови виникнення культури Ренесансу. Архітектура Флоренції XIII – XIV ст.
12. Визначні містобудівні ансамблі. Творчість Арнольфо ді Камбіо.
13. Особливості мистецтва Проторенесансу: живопис, скульптура. Творчість Джотто.
14. Творчість Філіппо Брунеллескі.
15. Містобудівні ансамблі Раннього Відродження.
16. Собор Санта Марія-дель Фьоре.
17. Суспільно-історичні умови формування архітектури Раннього Відродження. Звернення до античних зразків в архітектурному формоутворенні.
18. Леон-Баттіста Альберті – видатний гуманіст. Теоретичні трактати Альберті. Характерні риси архітектури майстра.
19. Мистецтво Раннього Відродження: живопис, скульптура – загальна характеристика. Творчість Донателло. Мазаччо – засновник ренесансного живопису.
20. Розвиток ренесансних традицій у творчості Андреа дель Верроккйо. П'єро делла Франческа. Джованні Белліні.
21. Своєрідність творчої манери Сандро Боттічеллі.
22. Архітектура Високого Відродження. Розвиток нових композиційних прийомів у будівництві культових споруд.
23. Творчість Донато Броманте. Архітектурні ідеї Леонардо да Вінчі. Рафаель – архітектор.
24. Новітні тенденції у мистецтві Високого Відродження: вдосконалення техніки живопису, подальший розвиток композиції, новий образ героя.
25. Творчість Леонардо да Вінчі.
26. Творчість Рафаеля Санті. Мікеланджело – скульптор та живописець. Роботи періоду Високого Відродження. Фреска «Страшний суд».
27. Особливості архітектури та містобудування Пізнього Відродження (загальна характеристика). Творчість Мікеланджело (архітектора).
28. Містобудівні ансамблі. Собор святого Петра і Римі. Архітектура та містобудування Венеції.
29. Творчість Джакомо Віньоли та Андреа Палладіо.
30. Мистецтво Пізнього Відродження (загальна характеристика).

31. Венеціанська школа живопису: Джорджоне Барбареллі да Кастельфранко, Тіціан Вечелліо, Паоло Веронезе, Якопо Тінторетто.
32. Містобудування та архітектура Франції та Іспанії. Регіональні особливості.
33. Мистецтво Франції та Іспанії. Творчість Ель Греко.
34. Містобудування та архітектура Нідерландів, Германії, Англії. Мистецтво Германії та Англії.
35. Регіональні особливості. Мистецтво Нідерландів. Творчість Ван Ейка, Босха, Брейгеля.
36. Творчість Дюрера, Краха, Гольбейна.

Четвертий семестр

1. Поселення східних слов'ян. Дерев'яна архітектура. Фортечні споруди. Мистецтво східних слов'ян.
2. Мистецтво, архітектура та містобудування Київської Русі на Київських та Чернігівських землях.
3. Мистецтво, архітектура та містобудування Київської Русі на землях Новгород та Пскова.
4. Мистецтво, архітектура та містобудування Києва та Чернігова. Характеристика стильових особливостей.
5. Мистецтво, архітектура та містобудування Володимиро-Суздальського князівства. Регіональні особливості.
6. Мистецтво, архітектура та містобудування Новгород. Характеристика стильових особливостей.
7. Мистецтво, архітектура та містобудування Пскова. Регіональні особливості.
8. Мистецтво, архітектура та містобудування Московського князівства. Характеристика стильових особливостей.
9. Фортечне будівництво. Подальший розвиток міст. Реконструкція Московського Кремля. Монастирські та світські споруди з каменю.
10. Становлення централізованої Руської держави. Зростання культового будівництва. Поширення посадських церков.
11. Формування нового типу храму. Шатрові храми, їх конструктивні та художні особливості.
12. Загальна характеристика мистецтва періоду побудови централізованої Руської держави.
13. Іконописні школи. Творчість Феофана Грека, Андрія Рубльова та Діонісія.
14. Еволюція міста та розповсюдження кам'яних світських споруд.
15. Архітектура цивільних будівель. Розвиток приватного та цивільного будівництва наприкінці XVII ст.
16. Архітектура культових будівель. Сильові особливості культової архітектури кінця XVII ст..
17. Розмаїття культових будівель та їх регіональні особливості.
18. Загальна характеристика мистецтва централізованої Руської держави. Парсуна.
19. Мистецтво, архітектура та містобудування України XIV – XV ст.
20. Мистецтво, архітектура та містобудування України XVII – XVIII ст. Характеристика стильових особливостей.
21. Дерев'яна монументальна архітектура України (культова архітектура) XIV – XVIII ст.
22. Народна архітектура України: житлові будівлі, господарські будівлі, декоративна пластика.

П'ятий семестр

1. Головні засоби містобудування бароко. Майдани Риму.
2. Провідні майстри архітектури італійського бароко. Творчість Берніні і Борроміні.
3. Головні містобудівні засоби й прийоми епохи класицизму. Провідні майстри містобудування Франції. Провідні майстри французького класицизму.
4. Творчість Ленотра та Мансара.
5. Особливості організації містобудівної реконструкції. Реконструкція Відня.
6. Провідні майстри архітектури віденського бароко. Творчість Фішера фон Ерлаха.
7. Особливості німецького бароко у містобудуванні. Творчість провідних майстрів архітектури й містобудування.
8. Особливості образотворчої естетики німецького бароко. Творчість провідних майстрів – художників німецького бароко.
9. Особливості школи голландського живопису. Творчість Рембранта ван Рейна.
10. Фламандська школа живопису XVII ст.. Особливості художнього розвитку і провідні майстри.
11. Творчість Якоба Йордане та Ван Дейка.
12. Делфтська школа живопису. Творчість Вермера та Адріана ван Остаде. Творчість Яна Стена та Пітера де Гоха (Хоха).
13. Особливості розвитку художньої культури. Творчість провідних майстрів.
14. Особливості розвитку декоративного мистецтва у Франції.
15. Декоративне мистецтво Італії.
16. Особливості застосування прийомів класицизму у містобудуванні. Творчість провідного майстра містобудівника Габрієля.
17. Особливості архітектурної естетики французького класицизму. Творчість провідних майстрів.
18. Особливості художньо-композиційних прийомів Жака Жермена Суфло та Ж. Гондуена.
19. Творчість Клод-Нікола Леду. Творчість Етьєна-Луї Буле.
20. Особливості образотворчого розвитку епохи. Творчість Антуана Ватто, Франсуа Буше, Жана-Оноре Фрагонара.

21. Особливості містобудівної реконструкції. Творчість Крістофера. Рена та найвпливовіших зодчих.
22. Особливості естетики образотворчого мистецтва. Творчість провідних майстрів Томаса Гейнсборо, Джожуа Рейнольдса, Вільяма Хогарта.
23. Особливості архітектурно-мистецького розвитку. Творчість Філіпо Ювара, Луїджі Ванвітеллі та інших.
24. Найвизначніші римські споруди. Розвиток венеціанської школи живопису. Творчість Джованні Баттіста Тьєполо. Пейзажний живопис Франческо Гварді.
25. Особливості розвитку містобудування й художньої культури. Творчість провідних майстрів. Творчість Карла ФРідріха Шинкеля.
26. Мистецька діяльність Йогана Вінкельмана. Творчість А Менгеса.

Шостий семестр

1. Особливості містобудівного розвитку. Етапи створення нової столиці.
2. Творчість Доменіко Трезіні.
3. Особливості містобудівного розвитку. Творчість провідних майстрів.
4. Архітектура на Сході України. Архітектура на Заході України.
5. Творчість Казакова та Баженова. Творчість Стасова.
6. Творчість Рокотова, Боровиковського, Левицького. Творчість видатного скульптора Ф. Шубіна.
7. Синтез мистецтв російського класицизму.
8. Загальна характеристика російського містобудування початку XIX ст.. Завершення формування ансамблів класицизму в Петербурзі.
9. Творчість архітекторів Карла Россі, А. Д. Захарова, Тома де Томона та інш.
10. Відновлення та Реконструкція Москви першої чверті XIX ст.
11. Реалізація генеральних планів Одеси, Полтави та інш. міст.
12. Зростання міст у Росії та Україні у другій половині XIX ст. та пов'язані з ним архітектурно-будівні проблеми. Типологія міст.
13. Головні конструкційно-технологічні особливості періоду розпаду класицизму.
14. «Руський стиль» 1830 – 1850 р.р. Творчість Константина Тона. Реконструкція московського Кремля першої половини XIX ст.
15. Історичний музей: московський архітектурний конкурс 1875 – 1883 р.р. Творчість Володимира Шервуда, Дмитра Чичагова та інших.
16. Особливості розвитку української архітектури другої половини XIX ст..
17. Москва у другій половині XIX – початку XX ст.. Реконструкція історичного ядра у «Китай-городі». Розвиток нових функціональних типів громадських будинків.
18. Архітектурна життя наприкінці XIX – початку XX ст.. Пожвавлення діяльності творчих художніх об'єднань.
19. Творчість майстрів «Світ мистецтва», як провідного об'єднання «Срібного віку» російської художньої культури.
20. Творчість С. В. Малютина, В. М. та А. М. Васнецових. Творчість В. А. Покровського та інших.
21. Творча діяльність Ф. М. Шехтеля. Творчість О. В. Щусєва.
22. Неокласична творчість І. О. Фоміна. Творчість архітекторів Весніних, Перетятковича, Лідваля та інш..
23. Український архітектурний модерн і національний романтизм (новий «український стиль»). Творчість В. Г. Кричевського та інш.

Сьомий семестр

1. Індустріалізація , як каталізатор розвитку містобудування в Західній Європі та Америці. Розвиток міст до промислової революції.
2. Розвиток міст промислового періоду. Проблема містобудування. Тенденції розвитку мистецтва цього періоду. Стилi, напрямки, проблеми.
3. Розвиток науки та індустріалізація, як каталізатори нових ідей, технологій та нової архітектури.
4. Каркасні споруди. Всесвітні виставки. Нові типи споруд.
5. Реконструкція Парижі.
6. Реконструкція Лондона, Вени. Теоретичні концепції XIX ст. розвитку міст. Теоретичні роботи з містобудування.
7. Планувальна система Чикаго і Філадельфії.
8. Планувальна система Вашингтона та Нью-Йорка.
9. Внесок «піонерів» сучасної архітектури у радикальне перетворення архітектурної сфери на межі XIX – XX ст.. Сутність революційних змін в архітектурних теоретичних уявленнях. Підсумки теоретичної і практичної творчості А. Лабруста.
10. Розвиток уяви про структури архітектурної і художньої форми у творчості О. Перре, О. Вагнера, У. Моріса, Г. Земпера.
11. Створення передумов формування нових сфер художньої діяльності.
12. Створення передумов нового творчого різноманіття. Різновиди архітектурного раціоналізму: національно-романтичні тенденції.

13. Виникнення стилю «Модерн», його філософські та соціальні корені. Архітектура стилю «Модерн». Мистецтво стилю «Модерн». Пошуки нових форм та вираження у мистецтві кінця XIX ст. – початку XX ст. Імпресіонізм, футуризм, кубізм, сюрреалізм.
14. Функціоналізм та конструктивізм. Харківський конструктивізм.
15. Френк Ллойд Райт і розвиток американської архітектури. Мієс Ван де Рое. Вальтер Гропіус і школа «Баухаус».
16. Спроби містобудівної реконструкції. Ідея міста-саду.
17. Завершення перехідного періоду в розвитку архітектури й містобудування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Бібліографічні описи.
Інтернет адреси
1. Плоский В. О., Гетун, Г. В., Віроцький В. Д. Архітектура будівель та споруд. Книга 3. Історія архітектури і будівництва. Підручник.- Видання друге, перероблене та доповнене. – К: Видавництво Ліра . К, 2016 р. 816 с.
2. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Історія мистецтв, архітектури та містобудування (доба бароко)» / Укл. Л.П. Панова - Харків: ХНАМГ, 2009 - 65 с
4. Дмитриева Н. Краткая история искусств. Издательство: «АСТ-Пресс», «Галарт» 2000 г., 624 с..
5. С. Б. Зиміна ; С.Б.Зиміна. Зарубіжна архітектура. Історія російської архітектури: підручник для студентів, які навч. за напрямом підготовки 6.060102 "Архітектура" /; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. - Київ : КНУБА, 2015. - Навчальний посібник КНУБА. - 119 с.
6. Антонов В.Л. Історія соціального розвитку мистецтва та архітектури. Стародавня Греція // Навчальний посібник. - К.: ІСДО, 1993. – 156с.
7. Афанасьев К.Н., Щусь А.В. - М. : Стройиздат, 1978.
8. Бартенева Н.И., Миколай Бенуа. - Л. : Стройиздат, 1985.
9. Белецкая Е.А., Покровская З.К., Жилярди Д.И. - М. : Стройиздат, 1980.
10. Белецкий П.А., Георгій Іванович Нарбут. - Л. : Искусство, 1985.
11. Белоусов В.Н., Смирнова О.В., Семенов В.Г. - М. : Стройиздат, 1980.
12. Борисова Е.А., Каждан Т.П. Русская архитектура конца XIX - начала XX века. - М. : Наука, 1971.
13. Борисова Е.А., Стернин Г.Ю. Русский модерн. - М. : Советский художник, 1990.
14. Борисова Е.А. Русская архитектура второй половины XIX века. - М. : Наука, 1979.
15. Борисова Е.А., Стернин Г.Ю. Русский модерн. - М. : Галарт, 1994.
16. Борисова Е.А. Русская архитектурная графика XIX века. - М. : Наука, 1993.
17. Бунин А.В., Саваренская Т.Ф. История градостроительного искусства. В 2 т. - М. : Стройиздат, 1979. - Т. 1 : Градостроительство рабовладельческого строя и феодализма. - 495 с. - Т. 2 : Градостроительство XX века в странах капиталистического мира. - 411 с.
18. Бунин А.В. Градостроительство. В 2 т. М. : АА СССР, 1987, 542 с.
19. Вечерський В.В. Спадщина містобудування України : теорія і практика історико-містобудівних пам'ятко-охоронних досліджень населених місць. - К. : НАТІАМ, 2003. – 558 с.
20. Ворона І.І., Анатоль Петрицький. - К. : Мистецтво, 1968.
21. Всеобщая история архитектуры в 12 т. Т. 3, 6. - М. : Стройиздат, 1967. – 1972.
22. Георгий Нарбут. – К. : Мистецтво, 1968.
23. Докучаева В.Н., Борис Кустодиев. - М. : Изобразительное искусство, 1991.
24. Єрошкіна О.О. Епоха класицизму. Архітектура, містобудування, мистецтво Франції, Англії, Німеччини, Італії, України та Росії XVIII ст. Конспект лекцій для студентів 3 курсу. VI семестр. – Харків : ХНАМГ, 2008.
25. Иконников А.В. Историзм в архитектуре. - М. : Стройиздат, 1997.

26. Иконников А.В. Архитектура Москвы. XX век. - М. : Московский рабочий. 1984.
27. Історія української архітектури (Ю.С.Асеев, В.В.Вечерський, О.М.Годованюк та ін.) За ред. В.І.Тимофійєнка. – К. : Техніка, 2003. – 471 с.
28. История русской архитектуры : Учебник для вузов // Пилявский В.И., Славина Т.А., Тиц А.А., Ушаков Ю.С. - СПб Стройиздат СПб, 1994. – 660 с. : ил.
29. История искусства зарубежных стран : Первобытное общество, Древний Восток, Античность : Учебник / Под ред. Чубовой. – 3-е издание, перераб. и доп. – М. : Изобразительное искусство, 1979. – 384 с. : ил.
30. История искусства зарубежных стран XVII – XVIII ст. - М. : Изобразительное искусство, 1988.
31. Кириллов В.В. Архитектура русского модерна. - М. : ИЗД МГУ, 1979.
32. Кириченко Е.И. Русская архитектура 1830-1910-х годов. – М. : Искусство, 1978, 1982.
33. Кириченко Е.И. Русский стиль. - М. : Галарт - АСТ, 1997.
34. Кириченко Е.И. Москва на рубеже [XIX и XX] столетий. – М. : СИ, 1977.
35. Кириченко Е.И. Федор Шехтель. – М. : Стройиздат, 1973.
36. Кириченко Е.И. Архитектурные теории XIX века в России. - М. : Искусство, 1986.
37. Кириченко Е.И. Михаил Быковский. – М. : Стройиздат, 1988.
38. Князева В.П. Зинаида Евгеньевна Серебрякова. – М. : ИИ, 1979.
39. Кодін В.О., Панов П.В. Архітектура та містобудування первісного суспільства, стародавнього і середньовічного Сходу. Видання друге, розширене та перероблене. Навчальний посібник. – Харків : ХНАМГ, - 2007,- 122 с.
40. Кодін В.О., Панов П.В. Архітектура та містобудування Західної Європи та Візантії III - XV століть. Навчальний посібник. – Харків : ХНАМГ, - 2008. – 247 с.
41. Кодін В.А., Єрошкина Є.А. «Храмы Слобожанщины. Формирование архитектурно- художественных и градостроительных традиций храмового зодчества». Харьков : «Оригинал», 1988, - 112 с.
42. Константин Сомов. - М. : Искусство, 1973.
43. Кох Вильфрид. Энциклопедия архитектурных стилей. Классический труд по европейскому зодчеству, от античности до современности / Пер. с нем. – М. : ЗАО «БММ», 2006. – 528 с.
44. Крастиньш Я.А. Стиль модерн в архитектуре Риги. – М. : Стройиздат, 1989.
45. Криворучко Н.І. Історія мистецтва, архітектури та містобудування у таблицях. – Харків : ХНАМГ, - 2008.
46. Криворучко Н.І. Історія мистецтв, архітектури та містобудування Західної Європи XIX до сер. XX ст. / Курс лекцій. – Харків : ХНАМГ. – 2008.
47. Лавров В.А. Развитие планировочной структуры исторически сложившихся городов. – М. : Стройиздт, 1977. – 176 с.
48. Лебедева В.Е. Кустодиев. Время. Жизнь. Творчество. М. : ДЛ, 1984.
49. Леон Бакст. _ Л. : Аврора, 1987.
50. Листов В.Н. Ипполит Монигетти. – М. : Стройиздат, 1976.
51. Малая история искусств. Западно-европейское искусство XVII в. – М. : ИИ, 1974.
52. «Мир искусства». – Л. : Аврора, 1990.
53. Мстислав Добужинский. _ Л. : Изобразительное искусство, 1982.
54. Мухтаров М.Л. Конспект лекцій з курсу «Історія мистецтв, архітектури й містобудування» (IV курс, VIII семестр). – Харків : ХНАМГ, 2007.
55. Николай Рерих. – М. : ИИ, 1974.
56. Пружан И. Константин Сомов. – М. : ИИ, 1872.
57. Ротач А.П., Чеканова О.А. Огюст Монферран. – Л. : Стройиздат, 1990.
58. Русская художественная культура конца XIX - начала XX века (1908 – 1917). – М. : Наука, 1980.
59. Саваренская Т.Ф. «Западноевропейское градостроительство XVII – XIX веков». – М. : Стройиздат, 1988. – 275 с.

60. Сарабьянов Д.В. Стиль Модерн. – М. : Искусство, 1989.
61. Славина Т.А. Исследователи русского зодчества. – Л. : Изд. ЛГУ, 1983.
62. Славина Т.А. Константин Тон. – Л. : Стройиздат, 1989.
63. Тубли М.П. Авраам Мельников. – Л. : Стройиздат, 1980.
64. Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ – початку ХХ ст. – К. : Наукова думка, 2000.
65. Чепелик В.В. Український архітектурний модерн. – К. : КНУБА, 2000.
66. Шухов В.Г. Искусство конструкции. – М. : Мир, 1994.
67. Конспект лекцій з курсу “Історія мистецтв, архітектури й містобудування”. Містобудування, архітектура й мистецтво України і Росії ХІХ – початку ХХ ст. (для студентів 4 курсу напряму 1201 -“Архітектура” спеціальності 6.120102 - “Містобудування”)Укладач М.Л. Мухортов. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 89 с.
68. Коптева Г. Л. Конспект лекцій з курсу «Історія мистецтв, архітектури та містобудування»: середини ХІХ – початку ХХ ст. (для студентів 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.060102 – «Архітектура» спеціальності – «Містобудування») / Г. Л. Коптева; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012 – 157 с.
Додаткові джерела
69. Леонтьев Д. В. Архитектура Украины. Від античності до нашого часу. Велика ілюстрована енциклопедія. — Х.: Веста, 2010. — 224 с..
70. Лазарев А. Г., Лазарев А. А. История архитектуры и градостроительства России, Украины, Белоруссии VI-XXвв. Краткий конспективный курс: учебное пособие. Ростов на Дону: Феникс, 2003. – 512 с..
71. Криворучко О. Ю. Сучасна архітектура. Термінологічний словник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008. 136 с. .
72. Колодрубська О. І. Архітектура античного світу. Словник-довідник: навч. посіб. для студ. архітектур. спец. вищ. навч. закл. /– [2-ге вид., доповн. і переробл.]. – Л. : Укр. бестселер, 2011. – 249 с. : іл..
73. Популярная художественная энциклопедия. Архитектура, живопись, скульптура, декоративное искусство. М. : «Советская энциклопедия». 1986 в 2-х томах. Т. -1, 448 с. Т. – 2, - 432 с.
74. Архітектура. Короткий словник–довідник / За загальною редакцією А.Мардера. – К. : Будівельник, 1995, 333 с.
Методичне забезпечення
Кодін В.О. Методичні вказівки до організації самостійної роботи при вивченні курсу «Історія, мистецтва, архітектури та містобудування» для студентів 1 курсу професійного спрямування «Архітектура». – Харків : ХНАМГ, 2007. – 14 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>

Розробники

к.арх.н., доцент Негай Г. А

к. т. н. доцент Яворська Н.М.

Погоджено:

Гарант ОП

канд.арх., доц.. Смоляк В.В

Зав. каф.
основ проектування

к.т.н., доц.. Дорофєєв О.А.